

д. *Седемустната лавра* (Хептаст). Началото на тази лавра при седемустното езеро е положено от монаха от великата лавра – Яков. Преп. Сава при построяването на своята лавра вземал вода от това езеро, отстоящо на 15 стаии от лаврата. А когато построените тук от Яков килии по поръчение на патриарха били разрушени, преп. Сава вместо тях построил други на 5 стаии от предишните и нарекъл новооснованата обител Седемустна.

е. *Иеремиевата киновия* е построена в сухия поток на север от Пещерната киновия, на около 5 стаии от нея. Следи от тази обител монасите на преп. Сава посочват по пътя от лаврата към р. Йордан.

ж. *Киновията за начинаещи* била недалече на север от лаврата, в горната част на дефилето долина на плача.

з. *Киновията на блажени Йоан*, на 15 стаии на юг от лаврата. Образува се от пустинната килия, построена от самия преп. Сава. Мястото ѝ не е установено.

и. *Киновията на Перикапарварих* (древната на Кафар-Барух), в околностите на Хеврон, е основана от ученика на преп. Сава Севериян в Енгади. Мястото е неизвестно.

Освен споменатите манастири в Пустинята на св. град преп. Сава основал още две обители в Палестина: едната близо до Никопол (Емаус), развалините на която се виждат досега, а другата близо до Скитеполис (Васан). Неговият ученик блажени Фирмин основал Фирминската лавра в страните Махмас, Елбир (виж житието на преп. Сава), развалините на която с интерес разглеждат преминаващите през Ел-бир за Назарет.

Към тази група следва да се присъединят три обители близо до Витлеем. Киновията на Маркиан, който преди преп. Сава и преп. Теодосий бил общ началник на всички обители на Пустинята на св. град; манастирът на св. Сергей, наричан Ксиропотам, намиращ се на две версти от Витлеем, а така също и Атанасиевият манастир, процъфтял в VII в. под управлението на авва Юстин. Развалините му се посочват на половин час път на североизток от Витания.

За манастирите от втората група, т.е. разположените в Йерихонската долина над р. Йордан, от древни писатели се споменава следното:

1. *Лаврата и манастирът на преп. Герасим*. Мястото им посочва блажени Йоан Мосх, като говори, че те отстоят почти на една миля от р. Йордан. В житието на преп. Евтимий Кирил пише за основаването на тези обители: "Великият Герасим, жител и покровител на Йорданската пустиня, като построил там велика лавра за не по-малко от 70 отшелника, устроил на средата ѝ манастир и установил в него да живеят само новопостъпилите". Развалините, които се виждат сега в Йерихонската долина, са останки от този Герасимов манастир, в който игумен Даниил, паломник от XII в., заварил 20 монаси.

2. *Лавра Каламон или Каламонска лавра*, според тълкуванието на едни, значи тръстикова, а според други – добро пристанище, защото била построена на мястото, дето се установило светото семейство по време на